

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИХ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, поставити:

за начелника друге класе округа крајинског Д-р Ђорђа Бошковића, начелника исте класе округа моравског, по службеној потреби;

за начелника друге класе округа топличког Николу Узуновића, секретара Касационог Суда у оставци, и

за начелника четврте класе округа моравског, са годишњом платом од 4041·60 динара, колико је и до сада имао, Милутина Пеђанина, начелника исте класе округа топличког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. јула 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, поставити:

за комесара соњске полиције, у рангу члана прве класе Управе вароши Београда, Ангу Иванковића, комесара железничке полиције у Нишу, у рангу члана исте класе Управе вароши Београда, и за комесара железничке полиције у Нишу, у рангу начелника среског прве класе, Андреју Станковића, комесара соњске полиције у рангу начелника среског исте класе, — обојицу по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 23. јула 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, поставити:

за полициског писара друге класе среза орашког Матију Јовановића, полициског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби, и

за полициског писара треће класе Управе вароши Београда Радмила Стојановића, полициског писара исте класе среза орашког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. јула 1912. године, у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јуну 1912. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава, Управе града Београда, градских и среских судова, у току месеца јуна ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	19
2. Детоубиства	5
3. Нехотичних убиства	—
4. Покушаја убиства	20
5. Разбојништва	7
6. Силовања	7
7. Тешких телесних повреда	12
8. Паљевина	36
9. Опасних крађа	74
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	40 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	18	или	94·7%
Детоубиства	5	»	100·0%
Нехотичних убиства	—	»	—%
Покушаја убиства	20	»	100·0%
Разбојништва	5	»	71·4%
Силовања	7	»	100·0%
Тешких тел. повреда	12	»	100·0%
Паљевина	2	»	5·5%
Опасних крађа	27	»	36·4%
Злонамер. поништаја туђих ствари	6	»	15·0%

¹⁾ У месецу јуну 1911. г., дела је ових било:

1. Убиства	35
2. Детоубиства	4
3. Нехотич. убиства	3
4. Покушаја убиства	17
5. Разбојништва	6
6. Силовања	2
7. Тешких телесних повреда	19
8. Паљевина	28
9. Опасних крађа	93
10. Злонамерних поништ. туђих ствари	20

Највећи број убиства извршен је вагреним оружјем (13), тупим оруђем (4), оштрим (1), и дављењем рукама (1).

Узроци њиховом извршењу леже: у међусобној свађи за 6 случајева, у освети за 5, у љубомори за 3, у користољубљу за 3, у кријумчарењу за 1, и за 1 случај узрок је непознат.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу деспотовачком 3, у срезу пожаревачком 3, у срезу посавском округа ваљевског 2, и по 1 у срезovima: врачарском, јабланичком, јасеничком округа крагујевачког, гружанском, бањском, моравском округа пожаревачког, млавском, љубињском (непронађено), орашком, зајечарском и студеничком.

Детоубиства су извршена по 1 у срезovima: колубарском округа београдског, власотиначком, посаво-тамнавском, таковском и јасеничком округа смедеревског.

Нехотичних убиства није било.

Покушаји убиства извршени су: у срезу прокупачком 4, у срезу златиборском 2 и по 1 у срезovima: космајском, колубарском округа београдског, власотиначком, лесковачком, гружанском, копаоничком, деспотовачком, сврљичком, орашком, тимочком, црногорском и у варошима: Ђуприји, Прокупљу и Ужици.

Сва ова дела извршена су већином у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена по 1 у срезovima: грочанском, ваљевском, гружанском, прокупачком, златиборском, и у варошима: Ђуприји (непронађено) и Београду (непронађено).

Силовања су извршена: у вароши Нишу 3, и по 1 у срезovima: ресавском, беличком, рамском, и добричком.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу тамнавском 2, у срезу подунавском 2 и по 1 у срезovima: посавском округа београдског, подгорском, власотиначком, лесковачком, неготинском, расинском, мачванском и звишском.

Паљевине су извршене: у срезу ресавском 4, у срезу деспотовачком 3, у

срезу моравском округа нишког **3**, у срезу масуричком **2** (1 пронађена), у срезу лепеничком **2**, у срезу гужанском **2**, у срезу расипском **2**, у срезу бањском **2**, у срезу хомољском **2**, у срезу драгачевском **2** и по **1** у срезовима: ваљевском, брзопаланачком, жупском, параћинском, алексиначком, сврљашком, нишавском, подунавском, бољевачком, зајечарском, златиборском и у вароши Нишу (пронађена).

Вредност свих ових паљевина износи око **9.000** динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду **7** (6 пронађених), у срезу тамнавском **6** (1 пронађена), у срезу колубарском округа ваљевског **4** (1 пронађена), у срезу колубарском округа београдског **3** (1 пронађена), у срезу деспотовачком **3**, у срезу сврљашком **3** (1 пронађена), у срезу звишском **3**, у срезу жаревачком **3**, у срезу зајечарском **3** (1 пронађена), у срезу моравичком **3** (1 пронађена), у срезу грочанском **2**, у срезу ваљевском **2** (1 пронађена), у срезу пољаничком **2** (1 пронађена), у вароши Крушевцу **2** (1 пронађена), у вароши Нишу **2** (1 пронађена), и по **1** у срезовима: посавском округа београдског, подгорском (пронађена), јабланичком, крајинском (пронађена), брзопаланачком, копаоничком, расинском (пронађена), параћинском, алексиначком (пронађена), бањском (пронађена), моравском округа нишког, лужничком, јадранском, рамском, голубачком (пронађена), орашком (пронађена), јасеничком округа смедеревског (пронађена), бољевачком (пронађена), ариљском (пронађена), пригорском, златиборском, жичком, драгачевском и у варошима: Врањи (пронађена), Шанцу и Ужици.

Вредност свих ових крађа износи око **7.000** динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу лепеничком **6**, у срезу колубарском округа ваљевског **3**, у срезу нишком **3** (1 пронађен), у срезу поцерском **3**, у срезу подунавском **3**, у срезу посавском округа београдског **2**, у срезу деспотовачком **2**, у срезу бањском **2**, у срезу лужничком **2** (1 пронађен), у срезу звишском **2**, у срезу јасеничком округа смедеревског **2** (оба пронађена), у срезу трнавском **2** и по **1** у срезовима: врачарском, колубарском округа београдског (пронађен), тамнавском (пронађен), неготинском, трстеничком, параћинском, алексиначком и зајечарском.

Вредност свих уништених ствари износи око **6.500** динара.

Поред изложених дела у току месеца јуна ове године извршено је у Србији и **17 самоубиства** и то: у вароши Београду **2**, у срезу драгачевском **2** и по **1** у срезовима: ичњском, масуричком, лесковачком, поречком, трстеничком, лужничком, белопаљаначком, качерском, зајечарском, златиборском, моравичком и у варошима: Врањи и Горњем Милаовцу.

Највећи број самоубиства извршен је: **вешањем 14**, **ватреним оружјем 2**, и **тровањем 1**.

Узроци њиховом извршењу леже: у **болести за 6** случајева, у **душевном растројству за 4**, у **грижи савести за 1**, у **страху од казне за 1**, у **честољубљу за 1** и за **4** случаја узроци су **непознати**.

Покушаји самоубиства извршени су по **1** у срезовима: копаоничком (ватрено,

болест), нишавском (оштро, душевно растројство), таковском (ватрено, љубав), добричком (ватрено, домаћа распра) и у варошима: Крагујевцу (ватрено, болест) и Београду (оштро, рђав домаћи живот).

Општи преглед до сад изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Догоубиства	Нехотична убиства	Покушаја убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	1	—	2	1	—	1	—	6	4	—	—
2	« ваљевски	2	—	—	1	—	—	3	1	13	4	—	—
3	« врањски	1	1	—	2	—	—	2	2	4	—	4	—
4	« крагујевачки	2	—	—	1	1	—	—	4	—	6	—	1
5	« крајински	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	—
6	« крушевачки	—	—	—	1	—	—	1	3	4	1	1	1
7	« моравски	3	—	—	2	1	2	—	8	4	3	—	—
8	« нишки	1	—	—	1	—	3	—	8	8	6	—	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2	1
10	« подрински	—	1	—	—	—	—	1	—	2	3	—	—
11	« пожаревачки	5	—	—	—	—	1	1	2	8	2	—	—
12	« руднички	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
13	« смедеревски	1	1	—	1	—	—	2	1	2	5	—	—
14	« тимочки	1	—	—	1	—	—	—	2	4	1	1	—
15	« топлачки	—	—	—	5	1	1	—	—	—	—	—	1
16	« ужички	—	—	—	4	1	—	—	1	4	—	1	—
17	« чачански	1	—	—	—	—	—	—	2	5	2	3	—
18	Управа града Београда	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	2	1
	Свега:	19	5	—	20	7	7	12	36	74	40	17	6

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 18. јула 1912. године АБр. 1033, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђуричића
судије Касационог Суда

(НАСТАВАК)

63. Кад се по одлуци кривичног суда застане с истрагом каквог кривичног дела, док се не сврши расправа о каквом другом питању, које по нахођењу кривичног суда има утицаја на пресуђење кривичног дела, онда за време док ово друго извиђање траје — не тече застарелост кривичног дела, с чијом се истрагом застало.

Примедбе I 12. XI 1910. № 12838.

»Погрешно суд налази, да се у време, које је потребно за застарелост ове кривичне, може урачунати и оно, које је протекло од дана застајања са извиђањем кривичне, ради расправе питања о својини земљишта, па до окончања рада шумске комисије, као надлежне за суђење спорова те врсте. Јер кад је ово

застајање извршено у циљу доказивања одбране оптуженог, истакнуте у кривичном процесу, онда за време трајања таквог рада комисијског не може бити речи о застарелости саме кривичне, пошто непредузимању такве радње противу оптуженога по самој кривичи, која се за прекид застарелости тражи, није узрок нерад власти, који има за последицу застарелост кривичне, већ је то последица једне одлуке судске засноване на закону, којом је условљено да се са предузимањем тих радњи застане, а кад то стоји, онда се ово време у застарелост кривичне не може урачунати. § 77. казн. зак.

Према изложеноме, суд је дужан да питање о застарелости расправи, с обзиром на протекло време од окончаног питања о својини земљишта код шумске комисије, па до дана предузетог судског рада по кривичном предмету и то пошто претходно извиди, да ли по овом предмету за то време није предузимата каква радња, којом се застарелост прекида».

Напомена. Овакво решавање стална је пракса Касационог Суда. Оно је логична консеквенца сталне судске праксе, по којој се застаје с кривичном истрагом и упућује грађанском суду, да се тамо пречисти извесно правно питање и тек онда продужи даља истрага по кри-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

винном оптужењу¹⁾. Природно је да су судови, који стално застају с кривичном истрагом и њу доводе у зависност од исхода дуготрајне грађанске парнице, морали прибећи оваквом решавању, пошто би иначе свако оптужење за горосечу, које би било доведено у везу с грађанском парницом, врло лако могло да застари, а незгодно је да судови допусте да наступи застарелост услед оваквог одлагања кривичне истраге. С тога је овакво тумачење обуставе тока застарелости, радом по грађанској парници, можда целисходно, али је сасвим неправилно и противзаконно.

Обустава тока застарелости и прекид застарелости два су појма. Тако:

а.) Обустава је тока застарелости онда, кад се у њен ток не рачуна извесно време, за које важи обустава, а све раније време од почетка тока застарелости па до момента отпочете обуставе, рачуна се у застарелост, и томе времену одма се додаје и оно време, од кога је поменута обустава престала важити.

б) Прекид застарелости наступа онда кад се предузме каква радња противу кривца, која је законом предвиђена, и онда све раније време, за које је застарелост пре прекида текла, отпада и од момента учињеног прекида застарелост почиње поново тећи.

О прекиду застарелости код нас говоре §§ 77. и 78. к. зак., а обустави тока застарелости немамо никаквог прописа у општем делу казненог законика²⁾. Међутим по оваквом решавању изгледа да су се примедбама побркали ови појмови и ако се на дани случај ниједан од њих не може да примени. Тако овде се не може узети да застарелост по закону не тече зато, што је рад по кривичној истрази, по решењу кривичног суда обустављен до свршетка грађанског спора, јер такво решење суда ни по коме закону не ствара законску погодбу за обуставу тока застарелости. Исто тако то судско решење не може рад по грађанској парници, простим позивањем на §§ 5. и 51. кр. с. п. претворити у кривичну истрагу, нити се предузимање тога рада може огласити као рад по кривичи, дакле као радња

истражне власти, којом се чини прекид застарелости¹⁾.

И тако: Одлука, којом се цело време трајања овакве грађанске парнице, урачунава у време, за које је ток застарелости обустављен, представља једно сасвим произвољно извођење. С тсга би ову погрешну судску праксу ваљало што пре напустити.

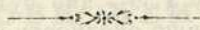
64. Исказ два сведока, који нису могли бити заклетати зато, што нису имали 16 година живота (т. 3. § 114. кр. суд. пост.), може чинити правни основ подозрења из т. 2. § 123. кр. с. пост.

[О. С. 3. I 1911. № 1551].

„Погрошно Апелациони Суд узима, да казивање сведока Т. и И., који су у времену извршења овог дела имали по 14 год., а који опт. Х терете као очевидци, не може имати никакве доказне вредности само зато, што су ови сведоци испод 16 година старости. Погрешно због тога, што се према § 114. т. 3. крив. суд. пост. сведоци испод 16 година не могу само заклицати на своје исказе, због чега ти њихови искази не могу бити *погаун* доказ о кривичи оптуженог у смислу § 219. крив. суд. пост., али никојим законским прописом није казано, да они због тога само, не могу у опште бити никакав доказ. Напротив, по § 123. т. 2. крив. суд. пост. казивање два не-заклетата сведока вреди као непотпун непосредан доказ, кад се иначе тим сведоцима не може одржи посматрачка способност, која се огледа у њиховој умној развијености да запазе факт, о коме сведоче, и кад се њихово казивање слаже са осталим истражним околностима“.

Напомена. У § 229. крив. с. пост. изложене су погодбе, које треба да стоје, па да сведоци сведока могу служити, као потпун правни доказ. Једна је од тих погодаба — заклетва сведока (т. 4. § 229. крив. с. пост.). Ова погодба недостаје поменутим сведоцима и зато оне не могу бити потпун доказ, али је сасвим умесно, а одговара и т. 2. § 123. кр. с. пост. да такве сведоци могу бити непотпун доказ, ако оне по оцени суда задовољавају све остале погодбе из § 229. крив. суд. поступка²⁾.

(СВРШИТЕ СЕ)

¹⁾ Види о овоме сагласна излагања Olshausen-a, код § 69. к. зак. п. 2 и Frank-a ibid. п. II 2:

„Ток застарелости обуставља се само онда, кад одлука по каквом претходном питању мора да се донесе у каквом другом поступању, дакле кад се по прописима закона мора донети претходно једна таква одлука“.

Према томе ток се застарелости не обуставља, кад закон само *допушта* да се сачека одлука, која се има донети у каквом другом поступању и за то време да се из *целисходности* застане с крив. истрагом. Тако н. пр. кад суд учини употребу од прописа другог одсека § 261. крив. с. пост.

А § 261. нем. крив. с. пост. гласи:
„Ако кажњивост каквог дела зависи од оцене каквог грађанског правног односа, онда ће кривични суд одлучити и о њему, по поступку и доказима, који вреде за кривична дела.“

Ипак је суд овлашћен да истрагу одложи и једног учасника упутити, да у одређеном времену подигне грађанску тужбу или да сачека пресуду грађанског суда“.

²⁾ Види и Др. Божа Марковић, *ibid.*, на стр. 309

ДОБРО ВЛАДАЊЕ КАО ОЛАКШАВНА ОКОЛНОСТ

из т. 4. § 59. КАЗ. ЗАК.

— ЈЕДНА ОДЛУКА КАСАЦИОНОГ СУДА —

(СВРШЕТАК)

„Стојећи на овоме гледишту, Апелациони суд је у овоме конкретном случају признао оптуженоме *добро владање*, као олакшавну околност из т. 4. § 59. казн. зак. и ако је он ранијом пресудом био осуђен. Ова је осуда изречена над оптуженим у *малолетству*, без губитка грађанске части, и у погледу на само вршење јавних права, које оптужени сада има као пунолетан, не производи никаквог правног дејства на штету кривца. Недопуштајући ову осуду на губитак грађанске части у малолетству, законодавац баш и хоће тиме да осуда изречена у малолетству над осуђеним, не остави доцније у његовом животу никаквог трага, никакав ранији жиг над осуђеним малолетником, који би му сметао доцније у животу, кад је постао пунолетан и одао се поштену животу. Због тога је Апелациони суд и узео да је она у оцени питања о олакшаваним околностима које има оптужени, о којима суд мора да одлучује прелевантна, без икаквог утицаја. Но, како од ове раније осуде оптуженога није протекло законом одређено време за њену застарелост (§ 76. к. з.) то је Апелациони суд морао у исти мах узети оптуженом и отежавану околност из т. 5. § 65. казн. зак. — што је већ био кажњен“.

„Разлози Касаационог Суда: „да поменуто олакшавану околност — добро владање — Апелациони суд није могао узети за то што је у исто време ранију осуду оптуженоме узео и као отежавну околност, што једно друго искључује; да ранија осуда значи рђаво владање и коме се она стави на терет као отежавна околност, не може му се узети још и некакво добро владање у олакшицу“ не могу опстати“.

„Ранија осуда не значи свагда и рђаво владање. Она може да конституише кривцу от жавану околност из т. 5. § 65. казн. зак. па ипак да такво лице није рђавог владања, н. пр. у случају кад је кривац био осуђен раније судском пресудом за дела такве природе као што су: лака повреда, јавна увреда, и т. п. па ова ранија осуда није застарела у време суђења кривцу за ново кривично дело.“

„У оба ова случаја, ова ранија осуда конституише отежавну околност из т. 5. § 65. к. зак. (ако је кривац за друго злочинство или преступљење већ био кажњен“). При свом том, за такво лице не може се рећи да је рђавог владања јер ова осуда за поменута дела не изводи никакву инфамију за дотично лице, и судећи таквом лицу за какво ново кривично дело, суд му мора признати и добро владање као олакшавану околност, баш у исти мах кад констатије да то лице има отежавану околност — ранију осуду — из т. 5. § 65. казн.

нито нема никакве контрадикције, нити може бити речи о искључоју једне околности, кад постоји друга. Судећи о кривици оптуженога и казни за учињено кривично дело, суд мора да процењује *понаособ* олакшаване и отежаване околности које кривац има и сваку за се утврђује и констатује. Само при одмеравању казне суд је дужан да прази која од њих претеж и према томе ће кривца блажије или строжије осудити, пазећи при том на максимум казне која је у закону одређена за то дело (§ 66. к. з.).

Изложено гледиште Касационог Суда да: ранија осуда значи рђаво владање, води, најпосле, томе закључку: да су судови у оцени питања о добром владању оптуженога дужни да воде рачун о ранијој осуди оптуженога, баш и онда кад је ова ранија осуда застарела, те се кривцу не би могла више ставити на терет ни као отежавна околност, ни као поврат, и чим она постоји да се таквом лицу не призна добро владање, као олакшавна околност. Такво схватање овога питања било би погрешно и неправично. Новија законодавства која су увела условну осуду, после рока њеног трајања, испишу ју исту из судских регистара (*casiers judiciaires*) и сматрају је као да није ни постојала, под условом: ако кривац у одређеном року, док она траје, не учини ново кривично дело, ако се дакле за то време добро владао. По нахођењу Касационог Суда у поменутим примедбама, ранија осуда треба кривца да прати за дужи низ година, да се тако рођи кроз цео живот сматра за рђавог, јер ранија осуда значи рђаво владање, па ма се оно после осуде и поправило, и ако га ова ранија осуда није учинила инфамним ни у колико. У осталом, као што је већ речено, Апелациони Суд сматра да је ово питање о томе: да ли ће се каква околност узети као олакшавна или отежавна, фактичко питање у које Касациони Суд не може ни да улази.

Са ових разлога Апелациони Суд остајући при својој пресуди од 17. априла т. год. №. 2847, има част на основу § 277. кр. суд. пост. вратити Касационом Суду сва акта овог предмета на решење.

Општа седница Касационог Суда није усвојила ове примедбе Апелационог Суда, већ је одржала у сили примедбе одељења које смо напред изложили.

* * *

Као што се види из горњег примера, јуриспруденција Касационог Суда одлучује: да се не може узети добро владање као олакшавна околност ономе кривцу који је раније био осуђен редовним судовима за ма какво дело у опште ако та осуда није застарела и ставља се кривцу, у исти мах као отежавна околност из т. 5. § 65. к. з. и ако та ранија казна није била инфамна, као и ни само дело за које је кривац раније осуђен.

Нећемо се упуштати у коментар правилности ове овакве одлуке о овоме питању, јер би изашли изван оквира нашег

предмета у овоме чланку. Напомињемо само толико: да ово гледиште опште седнице Касационог Суда није ван дискусије тако да апсолутно искључује противно гледиште Апелационог Суда које је довољно јасно комбатирано у спорном случају. Бележећи ову одлуку опште седнице Касационог Суда хтели смо само да покажемо сву невољу која долази од енумерације и дефинисања олакшавних околности, нарочито кад је она још и непотпуна, као што је случај са овом олакшавном околношћу из т. 4. § 59. к. з. о којој говоримо. Олакшавне околности по својој природи не дају се дефинисати и ограничити, јер је немогуће ограничити у чврстим дефиницијама обзире разне природе који могу мотивисати ублажење казне. Оне су предмет чисте и просте декларације судије и није потребно да буду прецизовано. Судија о кривичности има само да декларира да оне постоје, но не и то у којим фактима, у каквом скупу посматрања он види олакшавне околности; он се ограничава да каже да оне постоје. Порота у свом вердикту изјављује: „већином гласова нађено је: да постоје олакшавне околности. Судија за преступна дела такође оглашава: „с погледом на то да постоје олакшавне околности“. Ово се оснива на суштини олакшавних околности, које се по својој природи не могу дефинисати и ограничити. (Garraud).

Поменули смо већ да само нека законодавства набрајају лимитативно олакшавне околности, у које спада и наш данашњи казни законик, као што смо видели. Шпањолски казни законик после енумерације која изгледа лимитативна у члану III: §-у 9. додаје: „Свака друга околност исте вредности и аналога претходним околностима“. Овај последњи § лишавајући енумерацију њеног лимитативног карактера садржи саму осуду шпањолског система¹⁾.

Пројекат новог казног законика, по угледу на новија казна законодавства, напустио је таксативно набрајање околности, које су од утицаја на одмеравање казне у границама њеног обима. Остављајући судији да он сам оцењује у коме се случају казна има ублажити, пројекат се задовољио само једним општим наређењем у § 59. „ако суд нађе да има једна или више околности са којих казна треба да се ублажи“.

Постављајући принцип у § 59. да се казна одмерава учиниоцу према степену његове кривичне одговорности, пројекат новог каз. законика, у овом §-у упућује судију да узме у обзир: „све околности које утичу да казна буде воћа или мања, нарочито злочиначка наклоност која се огледа у извршеном делу, побуде са којих је дело извршено, непосредни подстрек за извршење дела, личне и економске прилике учиниоца, мере увиђавности после извршеног дела, као и да ли се за исто каје и да ли се труди да поправи наступеле последице“.

Како пројекат у опште не каже које се околности имају узети за олакшавне,

нити их набраја, као што то чини садашњи каз. законик, то судија и не може као сад механичким рачунањем да долази до ублажавања казне, већ мора да оцењује дејство сваке околности. При решавању питања да ли казну треба ублажити или не, судија мора узети у обзир, у оцену све околности, које утичу на одмеравање казне, т. ј. како оне које иду на штету, тако и оне које иду у корист учиниоца. Обадве се те групе имају поредити по вредности и по дејству и од резултата поређења зависи хоће ли се казна ублажити или не. („Мотиви пројекта новог каз. законика. — Стр. 221.).

Нема сумње да ће ова новина ступањем у живот новог казног законика корисно утицати и отклонити данашње тешкоће које долазе од лимитативног набрајања олакшавних околности, које постоји у систему данашњег казног законика, који је осуђен и у доктрини и у новим законодавствима.

М. М. Станојевић.

ПОЛИЦИЈСКЕ ШКОЛЕ¹⁾

Д-р Е. Стокис

Формирање полиције и њено усавршавање, треба на сваки начин, да буду предмет дискусије једног судско-медицинског конгреса. Ми, доиста, не можемо остати равнодушни према свему овоме што утиче на кривичну истрагу. Судски лекар у тесној је вези са кривичном истрагом, и у многим стварима сурадник је истражног чиновника, кога потпомаже у открићу истине. Захваљујући својој посматрачкој моћи и својим индуктивним и дедуктивним особинама, које је развио у току своје формације, као и примени науке у својству судског вештака, судски лекар у стању је да у многим приликама упути власт на прави пут.

Није ли, у осталом, овај скуп нових знања, коме је Бертилон 1889 год. дао име, које представља имовину научне полиције, а који немачка школа, са бросом, још назива „криминалистиком“, постао од двеју медицинских наука: антропологије и судске медицине, и није ли наша наука дала новој доктрини чувене представнике после њених оснивача?

Полицијска настава организује се са свију страна. Свуда се признаје потреба модернизирања средстава акције правосуђа према злочинцима, и паралисања сталног увећавања криминалитета помоћу методичне организације и применом научних знања. Цифре криминалне статистике свуда су страшне: злочинци измичу репресији у огромним сразмерама. Ако консултирамо цифре, које је за француску публиковао Х. Жоли у „Revue des Deux Mondes“, видеоћемо да 71% злочинаца остају непронађени, а ако се из слабог процента кажњених злочинаца издвоје они, који су се сами пријавили

¹⁾ Овај г. Стокисев рад прочитан је на II судско-медицинском конгресу народности, који је одржан у Паризу између 20 и 22 маја ове год. под председништвом чувеног професора Лакасања.

¹⁾ Garraud Op. Cit.

власти доћићемо до закључка да злочинци уживају нарочиту сигурност.

Као што је констатовано Жоли, то су најтежа кривична дела која се сразмерно најмање кажњавају, јер ако се узме општи број злочина и престапа, проценат некажњивости спушта се отприлике на 40% која се цифра подудара са последњим белгијским статистикама.

Ова некажњивост, коју уживају злочинци, стално се увећава: у мери у којој је расло преступништво, упетостручавајући се за последњих 50 год., увећава се и број непронађених дела. У год. 1860 број овај износио је 53%; у год. 1890 постоје на 63%, док најзад није у данашње време достигао цифру од 71%.

Ако се има у виду да се једновремено са овим увећавао и криминалитет, није ли сасвим логично потражити један од узрока овог увећања у нади коју имају злочинци да ће избећи казну?

Је ли то банална идеја која у страху од казне гледа моћно средство профилактикие?

Полицијска Техника, створена данашњим потребама, неопходно је потребна свима онима који суделују у вршењу правосуђа. Не улазе у обим овог прегледа посматрања о примени нових знања на формирање будућих истражних чиновника. То питање већ је чисто изучавано и дискутовано са много речитости. Ту скоро, на криминално-антрополошком конгресу у Келну, Де Рикер је предлагао стварање виших школа, теоретских и практичних, за кандидате за функције правосуђа. У овом правцу већ су нас претекле друге нације које су створиле, као у Риму, Лозани, и Бугу-решту, универзитетске катедре на правним факултетима за Полицијску Технику.

Једна друга формација сама се по себи налаже, и то као врло хитна — формација којој судски лекари могу много припомоћи. То је она саме полиције, која је способна за наше напоре око њеног реформисања и усавршавања.

Да ли се помишља колико је чудновато — што смо већ често констатовали — да је за све остале професије потребно претходно спремање, и да је полиција готово једина која с данас не изучава методичним начином? Готово свуда у Европи постоје професионалне школе за ручно занате, као и специјални институти за интелектуалне каријере, док је формирање полицајца остављено њему самом, а ово формирање код нас је у пракси најчешће подложно емпиризму. Нови полицајац сазнаје од старијих колега најпотребније елементе за службу, и на овај начин традиције се понављају; неостављајући места потребним усавршавањима. Није ли тада за чуђење што полицајац још успева, да у присуству много лукавијих и усавршенијих злочинаца постигне извесне резултате са тако мало елементарна успеха?

Срећом полиција притежава, у највишем ступњу, професионално самољубље, и овај узвишени осећај осигурава јој поверење целог друштва. Ми познајемо овај осећај дужности полицајаца

наших земаља. Један његов узбудљив пример пружен нам је недавно у Паризу.

Али баш зато, што захтевамо много од наших полицајаца, потребно је да им, у мери наших средстава, олакшамо прибављање онога што им не достаје, а то су прецизности, пространија и више научна знања. Стаavimo им на расположење резултате скупљене дугим радом, и помогнимо им да се користе искуством које је стечено у току последњих година. Потребно је, једном речи, да створимо *полицијске школе*.

Несумњиво је, да ово стварање одговара једној хитној потреби. И сама полиција свесна је овога. Поред упознавања са најбитнијим елементима потребних знања, у овим школама може и још, развијањем моћи посматрања и индуктивних подобности, добити максимум успеха са гледишта судско полицијских истрага. Тако се констатује н.пр. да пролаз кроз одељење за идентификацију трансформише мало по мало ученика, јер га навикава да види и прецизира све ствари. Ово је Бертилон често констатовано код свог персонала. Према мишљењу једног одличног чиновника г. Хитенса де Тербека, краљевског прокуратора из Лијежа, истраживање и констатовање отисака прстију и осталих трагова, које је расписом препоручио полицајцима свога среза, допринело је много, од пре неколико година, развићу њихове моћи посматрања и побољшао општу прецизност констатација на месту извршеног злочина.

Настава, која би се имала изводити у полицијским школама треба, по нашем мишљењу, да одговори овом двогубом задатку: да *обучи* и да *формира*. Овај циљ може се постићи интимним спајањем теорије и праксе, и са овог гледишта поуке прене на основу ранијих примера кривичних истрага, судске медицине и експертиза од неочењене су користе. У овоме се огледа сав значај судског лекара у реформи коју предлагемо.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОУЧНО - ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

У ово време живела је у Паризу једна дружина састављена из одбеглих робиташа који су свакодневно вршили крађе и није било изгледа да ће њихово пљачкање престати. Већина од њих били су хватани, али пошто није било никаквих доказа, а они су стално одрицали, морали су бити пуштени и тако толико већ времена пркосили су правди, која их није могла ухватити на делу нити набавити какве друге доказе. Међу овим лоповима био је неки Франс, звани Тормел, који кад је дошао у Тврђаву замоли ме за десет долара да би имао у затвору засебну собу; учинио сам му ову позајмицу. Отада смо били пријатељи и како

се селећење његовог оптужења примицаше крају, није се устручавао да ми се поверава. Кад су га затворили он је био сакрио две банкноте од по хиљаду динара и даде ми их молећи ме да му дамем новца колико му кад затреба. „Ти мене не познајеш, рече он, али новчанице јемче, ја ти их поверавам јер знам да су сигурније у твојим рукама него у мојим; доцније ћемо их разменити; сад то чинити било би глупо, боље је причекати“. Усвојио сам његово мишљење, пристао сам на његов предлог и обећао му да будем његов благајник; у осталом нисам ништа ризиковао.

Франс је био ухапшен за опасну крађу извршену код некога трговца са амрелима у улици Фејдо; испитивали су га неколико пута и он је увек одговарао да нема никакав стан. Међутим, полиција је дознала да га има и било је корисно пронаћи га, нарочито, што је било готово сигурно да ће се тамо наћи оруђе којим је обијање извршено, а и покрадене ствари. Изналажење стана било је, дакле, од велике важности, јер би се на тај начин нашли и стварни докази да је он учинилац овога дела. Г. Ханри ми рече да рачуна да ћу ја успети и ја сам доиста радио и дознам да је Франс, кад су га ухватили имао стан на углу улице Мон-Мартр и улице Нотр-Дам-де-Виктоар, који је стан била закупила нека Јозефина Бертран, која је јатаковала лоповима.

Ови су подаци били сигурни, али је било тешко употребити их а да Франс не посумња на мене да сам га ја издао, јер је он само према мени био поверљив; па ипак ја сам успео, он је тако мало сумњао на мене да ми је стално причао своје новове према ономе како је извођен план који сам са г. Ханрием био удешио. У осталом рад је био тако удешен да је изгледало као да полицију води случај: Ево како је рађено.

Полиција нађе једног кирајцију који је становао у једној кући у којој и Франс, и овај јави газди да има три недеље како се из стана г-ђе Бертран ништа не чује; то је изазвало разне предпоставке. Прво се опомнуше да је у тај стан често долазио и излазио неки човек и да се у последње време не виђа; говорило се о томе и неко рече како је тај човек нестао. То је опет био разлог да се извести полиција, а затим је дошло отварање стана у присуству сведока. У стану су нађене много ствари покрадене из комшилукa и оруђа којима су вршене крађе. Требало је сад сазнати шта је било са Јозефином Бертран. Прво су припитали оне људе на које се позвала кад је закупила стан; али се ту о њој није могло ништа сазнати, једино се дознало да је нека довојка, Ланберова, која је после ње закупила стан у улици Мон-Мартр, ухапшена, и како је ова била позната као љубазница Франсова мислило се да су њих двоје морали имати заједнички стан. Кад су Франса одвели у овај стан комшије га одмах познадоше. Он је се бранио да га они клеветају што га мрзе, али порота на суду рече другачије и њега осудише на осам година робије.

Кад је за Франса било доказано онда је било лако по трагу потражити такво друштво. Двојица ој главних били су Фосард и Легањер. Они су готово били ухваћени, али благодарношћу лабавости и невештини агената побегли су испред потере, коју сам ја био удужио. Први је био у толико опаснији што се одликовао у прављењу лажних кључева. Потнасет месеци је он просто зачикавао полицију док једног дана не дознам да станује код неког власуљара у улици Тампла, близу канала. Ухватити га ван стана било је готово немогућно, јер је се врло вешто прерушавао а познавао је полицијске органе и на двеста корака; с друге стране, много је важније ухватити га у стану, међу алатима његовог „заната“ и производима његовог „рада“. Али, то није било лако; Фосард кад се закуца на врата не одговараше никад а било је вероватно да је осигурао излаз и друго, да се у случају изненађења дочепана крова. Изгледало ми је да је једини начин ући у његов стан кад он није тамо и ту ухватити бусију. Г. Ханри усвоји моје мишљење: нареди да се врата отворе калаузом и три агента се наместише у кабинету до собе за спавање. Прођоше скоро шездесет и два сата а нико не долазаше; трећега дана агенти су намеравали да се повуку, јер им је била нестала храна кад чуше да неко метну кључ у браву; улазио је Фосард. Одмах два агента, према датим упутствима, излете из кабинета и напади на њога, али Фосард дохватив један нож, који су они били заборавили на столу, натера им толики страх да су му они сами отворили врата која је њихов друг био закључао.

Пошто их је закључао у собу Фосард сије полако низ степенице остављајући им потребно време да спреме рапорт у коме су описали све сем догађаја са пожем, видеће се доцније у овим мемоарима како сам ја 1814. године успео ухапсити Фосарда и појединости тога нису ни мало мање интересантне него ово што сам испричао.

Пре но што ће бити преведен у *Compiergerie* (апсану) Франс верујући у моју оданост препоручио ми беше једног од његових најблискијих другова, Легањера, побеглог робијаша, кога су ухватили у улици Мортелери, у тренутку кад је хтео извршити једну крађу удешеним кључем. Кад је Франс спроведен овај човек остаде без пара и намисли да грађи новац који је оставио код јатака Кро Кају-а, у улици Сен Доминик, па како ме је Анета врло марљиво посећивала у тврђави и својим лукавством помагала ме неколико пута у истраживањима, поверимо њој ту ствар, али јатак, да ли што је сумњао, да ли што је хтео ту сумњу да задржи за себе, прими и Анету врло рђаво, и кад је она стала наваљивати он је ишао дотле да јој је претио како ће је ухапсити. Анета се врати и јави нам како није успела.

(ПСТАВЊЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине владимирачке, актом својим Бр. 3459, пита:

„Прописом § 364. казненог закона, забрањено је радити и држати отворене радње и у њима пазаривати у вароши или селу у недељне и остале празничне дане, који су у шематизму као такви обележени.

На основу овог законског прописа, суд овај, наредбом својом Бр. 3207, забранио је у опште грађанству, да ради у недељне и остале празничне дане. А оне, који су радили, суд их је овај кажњавао и првостепени је суд, ове пресуде одобравао као правилне, и на закону основане.

Полицијска власт среза посаво-тамнавског, писменим својим наређењем Бр. 9527, наредила је овом суду, да суд остави даље кажњавање грађана за овакав поступак из разлога: што је, вели, сада најбоље радно доба наших пољопривредника, и одобрила је, да могу радити и празницима, како грађанство тако и „парни млинови“, „мотори“, „вршалице“ итд. све дотле, док се вели не расправи питање о томе: да ли и ове и овакве радње, подлеже казни по § 364. каз. закона или не.

С тога а па основу изложеног, суд овај учтиво моли уредништво за следеће објашњење:

1. Да ли спадају у ред радњи и рачунају ли се као радње: парни млинови, мотори, вршалице итд. јер овај суд сматра, да све оно спада у ред неких радњи, кад се на истима употребљава и људска радна снага, а где се год употребљава људска радна снага, мора се сматрати, да је и то нека врста радњи; а по поменутом законском пропису, све радње у опште, у недељне и празничне дане имају и морају бити затворене по цео дан.

3. Да ли се ово наређење полицијске власти слаже или се коси са канонима и обредима наше св. православне цркве (и са наређењем исте власти од 14-II-1912. год. Бр. 2351, којим је и она, онда ово исто наредила, и убранила у опште рад грађанству, у недељне и остале празничне дане).

3. Да ли се суд овај није огрешио о закон, што је у опште забранио рад грађанству у недељне и остале празничне дане, а наредио, да се у те дане посећује наша св. православна црква.

Моли се уредништво, да ово изводе објаснити у првом своме наредном листу“.

— На ово питање одговарамо:

У § 362. т. 3. кр. закона, постајала је нарочита казна за оне грађане, нарочито тежаке, који у свету Недељу и друге Господске празнике, раде тежакче пољске послове без особите нужде.

Изменама и допунама од 30. јуна 1882. године, ова је тачка укинута.

Ни дотле, а ни доцније, одредбе § 364. кр. закона нису у опште додиривале

питање о раду тежакче — земљоделаца, јер је, као што рекосмо, постојала поменута одредба, која је то питање регулисавала.

И кад је она укинута, а није донесена друга слична одредба, онда се има узети, да земљоделци, за своје пољске и домаће послове нису у опште ограничени законом, него да је то остављено њиховом религијозном осећању и нахођењу.

Овако се мора узети и по томе, што је чак и тачком 3. § 362. било дозвољено, да на случај нужде, могу радити и на веће празнике, ако је било време жетве, косидбе или вршидбе, а било је разлога плашити се рђавог времена.

Према овоме, § 364. кр. закона не односи се на тежакче, нити се они могу казнити по овој законској одредби, и ако је првостепени суд одобравао и овакве осуде, он је чинио грешку.

У овај ред послова морају се уврстити и вршалице, јер је и то један од неоспорних начина сређивања летине, па нема разлога сметати овоме послу.

Што се тиче парних млинова, они се могу уврстити у радње, о којима говори § 364. кр. закона у тачки 1.

На сваки начин, да се ово наше гледиште не поклатило са наређењем, које је издала виша црквена власт, али оно одговара законским прописима, јер је законодавац из обзира нужности и целесходности учинио изузетак за пољске и друге сељачке послове, остављајући да сами сељани — земљоделци — према приликама и својим верским осећањима одређују: кад ће своје слободно време посветити цркви и Богу.

II

Суд општине прокопо-кутинске, актом својим Бр. 1513, пита:

„Пресудом нишког првостепенг суда, од 1. септембра прошле године Бр. 18020, осуђена је ова општина да плати једном лицу из Јагличја 305 динара на име накнаде за извршену му паљевину плевње и сточне хране.

По чл. 22. закона о накнади штете учињене злонамерном паљевином и противзаконим поништајем туђих ствари, суд одговорне општине, у споразуму са одбором, досуђену штету распоређује на поједине грађане своје општине по пореским главама, а по чл. 20. истог закона општина је дужна овај разрез и наплату извршити у року од три месеца од дана осуде.

По члану 4. пак финансиског закона, за ову годину, никакав се нов разрез нити ванбуџетски прирез не сме чинити и прикупљати па ма и на основу каквог специјалног закона.

Па како је одбор ове општине одлуком својом од 1. јула ове год. Бр. 1368, коју је и државна надзорна власт примила к знању, — решио: да се досуђена накнада за ову паљевину пореже на све пореске главе села Јагличја ове општине, у коме је ова паљевина извршена, пошто се верује да је неко из овога села ову паљевину извршио, и како сељани горњег села неће на леп начин да плати

WWW.UNILIB.RS

овај разрез, а одбор општински никако не пристаје да ову досуду пореже на целу општину, коју поред села Јагличја састављају још три села, а да часници ово општински извршујући горњу пресуду и одлуку одбору не би дошли до какве моралне одговорности, учтиво се моли уредништво за објашњење у следећем:

1. Да ли је на закону основана горња одлука одбора ове општине, коју је и надлежна државна власт примила к знању.

Да ли сме општински суд да приступи извршењу ове одлуке, кад је судском пресудом на накнаду ове штете осуђена општина, а одбор у интересу спречавања ширења оваквих дела донео одлуку да ову штету плати село Јагличје, у чијем је атару ова паљевина и извршена.

3. Да ли се чл. 4. финансиског закона коси са наређењем чл. 22. закона о накнади штете учињено злонамером; и

4. Ако је горња радња општинског одбора неправилна и незаконита, онда на који ће начин суд ову наплату извршити, па да избегне одговорност како ону из чл. 20. закона о накнади штете, тако и ону из последњег става чл. 4. финансиског закона за ову годину — кад ова накнада ни буџетом за ову годину није предвиђена.

Моли се уредништво за што скорије објашњење, пошто општини прети опасност од веће штете, јер се оштећени носи мишљу да стави забрану на општинску имовину и прирез, а потписатима пак проти одговорност и казна од власти код које се ова пресуда налази на извршењу што је у остављеном року нису извршили“.

— На ово питање одговарамо:

Општина долази у положај да плаћа накнаду штете или по судској пресуди, донесеној на тужбу оштећеног у смислу чл. 1. и 21. поменутога закона, или по поравнењу, учињеном у смислу чл. 19. истога закона, које такође има силу извршне пресуде.

И у једном и другом случају, она се јавља у улози дужника, са одређеном сумом плаћања и роком у коме се ова мора платити по чл. 20. истог закона.

Према томе, како ове осуде могу доћи и у оно доба године, када је буџет већ готов и одобрен, којим ова сума оштете није предвиђена, а на нов се буџет не може чекати због рока, који је остављен за извршење ових осуда, то она мора приступати исплати на начин, предвиђен чл. 22. — наплатом од грађана своје општине по разрезу, који врши суд са одбором.

Како ће се сам разрез вршити, да ли на све пореске главе подједнако, биле оне богате или сиромашне, или према суми непосреднога пореза, то у закону није изречно означено.

Ако би се хтело да одговори дословно начелу колективне одговорности, која је самим законом истакнута, онда би право било да свака пореска глава подједнако плаћа, али како је закон о порезу, као доцнији, истакао нову основу за разрезавање пореза, то се овај прирез треба

да врши према суми непосредног пореза, по изнађеном проценту, као најсигурнијој основи, ма да чл. 19. не искључује могућност, да тај разрез буде, и на други начин, по увиђавности суда и одбора (види чл. 17. зак. о буџетима).

Изг. да у први мах, да би овакво разрезавање приреза било противно чл. 4. финансиског закона, даље члан. 16. и 41. зак. о буџетима, као и чл. 167. Устава земаљског, али с обзиром на то, што је овај закон специјално одредио овакво плаћање после Устава од 1888. год. у коме је постојала истоветна одредба са оном из чл. 167. (види чл. 168) садашњег Устава, не може се порећи важност одредби чл. 22. закона о накнади штете.

Накнаду плаћа цела општина, а не само село у чијем се атару кривично дело догодило.

Ако одбор неће да врши разрез на целу општину, онда је надлежна власт дужна да његову одлуку задржи од извршења, и позове га да поступи по закону, па ако он ипак остане упоран, онда да употреби мере из чл. 149. закона о општинама.

III

Суд општине рачанске, актом својим Бр. 819, пита:

„Суд моли уредништво, да у свом наредном броју „Полицијског Гласника“ изволи дати следеће објашњење:

1. Кад осуђени општински часник, изречену новчану казну од надзорне власти, не плати у року од меец дана од кад је пресуда извршена, те му се казна по чл. 168. закона о општинама моралне заменити затвором, на који ће начин дотични часник ступити на издржање казне, т. ј. може ли ступити на издржање казне не тражећи одобрење за удаљавање од дужности, или ће излажући ствар суду и одбору узети осуство ради издржавања казне у границама одређеним чланом 119. закона о општинама; и у овом случају би ли оваква одлука била противна закону;

2. Кад би дотични часник на горњи начин ступио на издржање затвора за новчану казну, би ли надзорна власт могла наћи законског основа за његово разрешење од дужности, или уклањање са положаја?“

— На ово питање одговарамо:

Како се ни један часник општински не сме удалити од дужности без потребно одобрења, по чл. 119. закона о општинама, то се и часник, који хоће да издржи казну затвора место повчане, мора јавити и тражити за то потребно осуство, како би се знало где је, и како би му се одредио заменик.

И ако ово издржавање затвора не би могло бити непосредни повод за уклањање са положаја, ипак може бити, уз прву његову нову неуредност, разлог да се тражи његово уклањање са дужности.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Тек по истеку тромесечног рока од дана када је оштећени поднео пресуду извршној власти ради наплате, има право да пресудом досуђену накнаду штете, причињене паљвином или поништајем ствари, обезбеђује према одговорној општини.

(Одлука Касационога Суда од 30. Јула 1912. год. Бр. 8907).

В. М. и остали из Н., тражили су од првостеп. суда да одобри забрану на покретност општинску а за обезбеду 417 дина. За доказ тражбине поднели су извршну пресуду првост. суда од 26. маја 1911. бр. 21187.

Првостепени суд одобрио је био тражену забрану на означену покретност, изузев на општински прирез и остало што општини за њено функционисање треба..

Ну, по жалби пуномоћника општинског, Касациони Суд, решењем својим од 30. Јула 1912. г. бр. 8907 повишито је горње решење првостеп. суда са ових разлога:

По члану 20. закона о накнади штете учињене злонамерном паљвином и намерним противзаконим поништајем туђе ствари, оштећени има право да пресудом (или поравнањем) досуђену накнаду штете причињене паљвином или поништајем ствари, обезбеђује према одговорној општини свима врстама обезбеђења, предвиђеним законом о грађ. судском поступку, али само по истеку тромесечног рока од дана када је оштећени поднео пресуду извршној власти ради наплате.

Па како се из аката овога предмета не види да су оштећени поступили према горепоменутом законском пропису, то ни горње решење тога суда не може остати по закону, а противно је и начелној одлуци опште Седнице Касац. Суда од 8. Јуна 1898. год. бр. 5215.

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Михаило Фишековић, из Београда, осуђеник пожаревачког казненог завода, побеглао је са рада.

Он је стар 44 год. средњег стаса, косе црне, очију граорастих, бркова црних.

Депеша Управе пожаревачког казненог завода Бр. 2995.

Владимир Благојевић, из Рујевице, који одговара за дело из § 191. кр. закона, побеглао је из притвора. Стар је 27 година, средњег раста, у лицу првен, косе смеђе, бркова малих. Одео сељачко.

Депеша комесаријата борског Бр. 2386.

Чедомир Милићевић, из Белог Потока, извршио је покушај убиства на побеглао. Он је високог раста и уопште црномласт, а у одељу сељачком.

Депеша начелника среза бањског Бр. 12321.

Јован Миловановић, осуђеник нишког казненог завода, чију слику доносимо, побегао је. Родом је из Лалинца, среза и округа нишког, стар 31 годину, раста средњег, очију угаито жуто зелених, косе и бркова плавих, од

даље кажњива дела чине: објавом ово окр. Начелства од 7. јула тек. год. Бр. 8730., отштампаном 12. јула т. год. у Бр. 127, «Српских Новина», позвати су на предају у року за двадесет дана, од дана, кад је пом. објава

и округа, и у друштву са овим 25 ов. мес. у 9 сати пре подне, заједнички извршили убиство над Милутином Максимовићем, из Ђака — председником општине иван-кулске, и по извршењу овог дела — које је казнимо по § 155. каз. закона, наоружан са Вуксаном побегао у шуму одметнувши се од власти и са робије у намери да са Вуксаном врши казнима дела; та његова намера поред тога што је ступио у друштво са Вуксаном, утврђена је и горњим извештајем начелника среза косаничког.

Филип је стар око 35 година, висок, плав, бркова танких, подужих уздигнутих и плавих, на образу и десној усници трагови убоја, брија се, коса дуга, сувољав, хода погнут, са коленима унутра, ћутљив, носи на себи бело сукнено одело, у опанцима, наоружан је сада пушком кокинком коју до сада није заменуо.

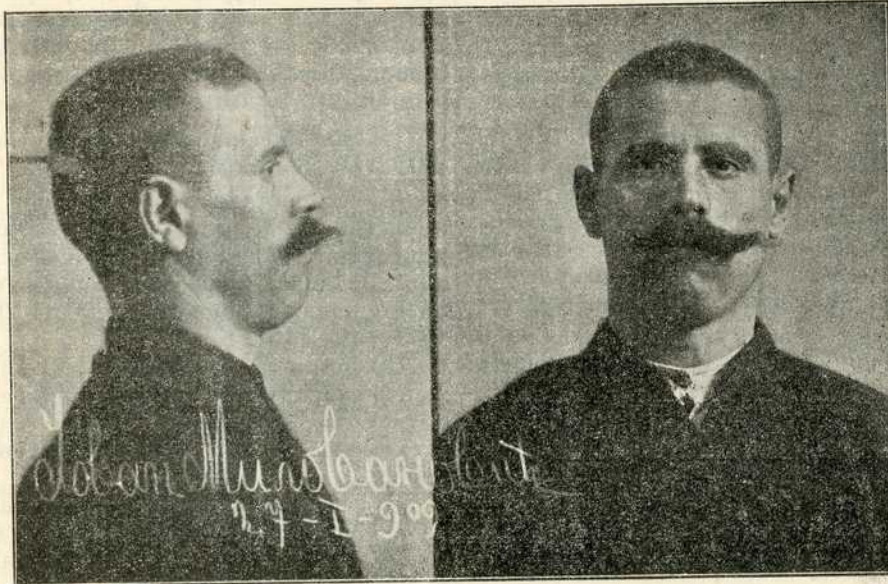
На основу чл. 9. закона о јавној безбедности, начелство округа топличког позива Филипа да се у року од 20 дана, од дана кад овај оглас изађе у Српским Новинама, пријави најближој полицијској власти или првостепеном суду. Ако се Филип не одазове овоме позиву у остављеном року, начелство ће га на основу чл. 10 закона о јавној безбедности огласити за хајдука.

Бр. 7162 из канцеларије начелства округа топличког 31 јула 1912. године.

ОБЗНАНА

Заступник Министра Унутрашњих Дела, решењем својим од 2. августа тек. год. П № 14147, уценио је хајдука Јована Гркића, из Нереснице, среза звишког још са 1500 динара, тако, да му учена ова са оном, којом га је начелство округа пожаревачког већ било раније ученило, износи суму од две хиљаде динара.

Ова учена од 2000 динара издаће се ономе који овог хајдука убије, ухвати или полицијској власти прокаже, да ова то уради.

особених знакова има: на левој руци на првом зглобу кажипрста белегу од посекотине, крива линија, величине 1 см. страна спољна и на средини левог образа белегу од ране, права линија правца косог величине 3 см.

Депеша Управе нишког казненог завода Бр. 2649.

Самоило Антонијевић, из Вртуну у Турској, извршио је једну паљевину и два покушаја убиства, па побегао. Он је стар 20—23 године, омален, призмањаст, на десној руци има посекотину. Од одела има гуњ, гаће и дозлуке са пачалучима,

Депеша среског судије за ср. јасенички, Бр. 9483.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуते властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

МАНГУП СТОКА

У селу Долцу нађена је мангуп кобила, длаке мрке, висока 135 см. лево уво одозго сечено, матора до 8 година, има жиг «О».

Акт начелника ср. белоналапачког Бр. 6666.

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Алекса-Александар Ђуришић, земљ. из Пребреза, ср. прокупачког окр. топличког, и његов слуга, пређе турчин Мустафа, а сада покрштени Драгомир Милошевић онд. за које, је вођеном истрагом код начелника ср. студеничког утврђено: да су извршили убиство над пок. Војиславом Бекчићем бив. председ. општ. бањске, па по извршењу тога дела, одметнули се од власти у намери, да и

у новинама објављена, па они то ни до данас учинили нису.

С тога а на основу чл. 8 и 10. зак. о јавној безбедности, Начелство ово окр. пом. Алексу-Александра и Мустафу односно Драгомира овим оглашава за хајдуке с тим да је од данас слободно свакоме убити их.

Из канцеларије начелства округа чачанског 1. августа 1912. Бр. 9531.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

Филип — Никић — Николић, земљоделец из Космаче, среза косаничког округа топлич-

ког, осуђеник Нишког Казненог Завода, који је са робије побегао, према извештају начелника среза косаничког од 28. тек. месеца Бр. 9381, удружио се са оглашеним хајдуком Вуксаном Радовановићем, из Свињишта, истог среза

Из канцеларије полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела 4. августа 1912. год. П № 14147.